

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

23. prosinca 2015.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim i trgovačkim stvarima – Uredba (EZ) br. 44/2001 – Sudska nadležnost kod potrošačkih ugovora – Članak 15. stavak 1. točka (c) i članak 16. stavak 1. – Pojam trgovačke ili profesionalne aktivnosti ‚usmjerene prema‘ državi članici u kojoj potrošač ima domicil – Ugovor o vođenju poslova koji služi realizaciji gospodarskog cilja koji se želi ostvariti kroz ugovor o posredovanju, prethodno sklopljen u obavljanju trgovačke ili profesionalne aktivnosti ‚usmjerene prema‘ državi članici u kojoj potrošač ima domicil – Bliska veza“

U predmetu C-297/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka), odlukom od 15. svibnja 2014., koju je Sud zaprimio 17. lipnja 2014., u postupku

Rüdiger Hobohm

protiv

Benedikt Kampik Ltd & Co. KG,

Benedikt Aloysius Kampik,

Mar Mediterraneo Werbe- und Vertriebsgesellschaft für Immobilien SL,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik trećeg vijeća, u svojstvu predsjednika četvrtog vijeća, J. Malenovský, M. Safjan (izvjestitelj), A. Prechal i K. Jürimäe, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Cruz Villalón,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju G. Palatiella, *avvocato dello Stato*,
- za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes i A. Fonseca Santos, u svojstvu agenata,
- za švicarsku vladu, M. Jametti, u svojstvu agenta,

* Jezik postupka: njemački

— za Europsku komisiju, A.-M. Rouchaud-Joët i W. Bogensberger, u svojstvu agenata,
saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 8. rujna 2015.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 15. stavka 1. točke (c) u vezi s člankom 16. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001., L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.).
- 2 Zahtjev je podnesen u okviru postupka koji R. Hobohm, s prebivalištem u Njemačkoj, vodi protiv društva Benedikt Kampik Ltd & Co. KG, B. A. Kampika i društva Mar Mediterraneo Werbe- und Vertriebsgesellschaft für Immobilien SL, sa sjedištem u Španjolskoj, radi povrata novčanih iznosa koje je R. Hobohm stavio na raspolaganje B. A. Kampiku.

Pravni okvir

Uredba br. 44/2001

- 3 Iz uvodne izjave 2. Uredbe br. 44/2001 vidljivo je da je njezin cilj, u interesu pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta, uspostavljanje „propis[a] za ujedinjavanje pravila o sukobu nadležnosti u građanskim i trgovačkim stvarima te za pojednostavljivanje formalnosti s ciljem brzog i jednostavnog priznavanja i izvršenja sudskih odluka [iz država članica koje obvezuje ova uredba]“.
- 4 U uvodnim izjavama 11. do 13., 15. i 19. te uredbe navodi se:
 - „(11) Propisi o nadležnosti moraju biti izuzetno predvidljivi i utemeljeni na načelu da se nadležnost uglavnom utvrđuje prema domicilu tuženika, pri čemu takva nadležnost mora uvijek postojati, osim u nekim točno određenim slučajevima, u kojima je zbog predmeta spora ili autonomije stranaka opravdana neka druga poveznica. Domicil pravne osobe mora biti autonomno utvrđen kako bi zajednička pravila bila transparentnija i kako bi se izbjegli sukobi nadležnosti.
 - (12) Osim domicila tuženika, trebale bi postojati alternativne osnove za utvrđivanje nadležnosti, utemeljene na bliskoj vezi između suda i postupka ili radi olakšavanja ispravnog suđenja.
 - (13) Kad je riječ o osiguranju, potrošačkim ugovorima i zapošljavanju, slabija strana u sporu trebala bi biti zaštićena propisima o nadležnosti tako da oni više pogoduju zadovoljavanju njezinih interesa nego što to omogućuju opći propisi.
- [...]
- (15) U interesu skladnog zadovoljavanja pravde potrebno je [u najvećoj mjeri] smanjiti mogućnost vođenja paralelnih postupaka i osigurati da u dvjema državama članicama ne budu donesene dvije nepomirljive presude [odluke]. [...]
- [...]

(19) Trebao bi biti osiguran kontinuitet između Konvencije [od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 1972., L 299, str. 32.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 3.); u daljnjem tekstu: Konvencija iz Bruxellesa] i ove Uredbe, pa bi s tim ciljem trebale biti donesene prijelazne odredbe. Isti kontinuitet treba biti osiguran s obzirom na tumačenje Konvencije iz Bruxellesa na Sudu [Europske unije] [...].“

5 Pravila o nadležnosti propisana tom uredbom nalaze se u njezinu poglavlju II. Odjeljak 1. tog poglavlja, naslovljen „Opće odredbe“, sadržava među ostalim članke 2. i 3., dok se odjeljak 4. istoga poglavlja tiče nadležnosti nad potrošačkim ugovorima i sadržava članke 15. do 17.

6 U članku 2. stavku 1. Uredbe br. 44/2001 određuje se da se, ako drugim odredbama te uredbe nije drugačije određeno, „osobama s domicilom u nekoj državi članici sudi [...] pred sudovima te države članice, bez obzira na njihovo državljanstvo“.

7 Članak 3. stavak 1. te uredbe glasi kako slijedi:

„Protiv osoba s domicilom u državi članici može se podnijeti tužba pred sudovima druge države članice samo na temelju pravila iz odjeljaka 2. do 7. ovog poglavlja.“

8 U članku 15. stavku 1. točki (c) iste uredbe predviđa se:

„U stvarima koji se odnose na ugovor koji sklapa osoba – potrošač, u svrhe za koje se može smatrati da su izvan njezine profesionalne djelatnosti, nadležnost se utvrđuje odredbama ovog odjeljka, ne dovodeći u pitanje odredbe članka 4. i članka 5. točke 5., ako:

[...]

(c) u svim drugim slučajevima, ako je ugovor sklopljen s osobom koja se bavi trgovačkom ili profesionalnom aktivnošću u državi članici u kojoj potrošač ima domicil ili ako na bilo koji drugi način usmjerava takvu aktivnost prema toj državi članici ili prema većem broju država uključujući i tu državu članicu, a ugovor pripada u područje takvih aktivnosti.“

9 U skladu s člankom 16. stavkom 1. Uredbe br. 44/2001:

„Potrošač može pokrenuti postupak protiv druge ugovorne stranke bilo pred sudovima države članice u kojoj ta stranka ima domicil, bilo pred sudovima mjesta u kojemu potrošač ima domicil.“

Glavni postupak i prethodno pitanje

10 Iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku razvidno je da je B. A. Kampik, koji svoju profesionalnu djelatnost obavlja u Španjolskoj, tijekom 2005. posredovao između R. Hobohma i društva Kampik Immobilien KG radi kupnje stana (u daljnjem tekstu: ugovor o posredovanju) u okviru turističkog kompleksa u Deniji (Španjolska) koji je trebao graditi njemački investitor.

11 Stanovi koji su dio tog turističkog kompleksa stavljeni su na tržište, uključujući Njemačku, putem prospekta sastavljenog na njemačkom jeziku.

12 Ulagač u taj turistički kompleks, u svojstvu prodavatelja, i R. Hobohm i njegova supruga (u daljnjem tekstu: supružnici Hobohm), u svojstvu kupaca, sklopili su 17. lipnja 2006. ugovor o kupoprodaji stana u Deniji određen ugovorom o posredovanju (u daljnjem tekstu: ugovor o kupoprodaji).

- 13 Nakon što su supružnici Hobohm uplatili prve dvije rate kupoprodajne cijene svojeg stana u iznosu od 62.490 eura, ulagač je tijekom 2008. upao u financijske probleme koji su doveli u pitanje završetak izgradnje turističkog kompleksa.
- 14 B. A. Kampik tada je R. Hobohmu predložio da će obaviti završne građevinske radove u njegovu stanu. Supružnici Hobohm otišli su u Španjolsku gdje su potpisali javnobilježničku punomoć kojom su B. A. Kampika ovlastili da zastupa njihove interese u okviru ugovora o kupoprodaji (u daljnjem tekstu: ugovor o vođenju poslova).
- 15 R. Hobohm predao je B. A. Kampiku ček na donositelja u iznosu od 27.647 eura, što je iznos koji odgovara dijelu treće rate kupoprodajne cijene stana. B. A. Kampik je taj ček naplatio s računa društva Mar Mediterraneo Werbe- und Vertriebsgesellschaft für Immobilien SL. Tijekom 2009. godine R. Hobohm je isplatio B. A. Kampiku dodatni iznos od 1.448,72 eura.
- 16 Budući da su se nakon što je ulagač otišao u stečaj pojavili nesporazumi među strankama ugovora o vođenju poslova, supružnici Hobohm opozvali su punomoć B. A. Kampiku.
- 17 R. Hobohm je nakon toga pokrenuo postupak pred Landgerichtom Stade (Regionalni sud u Stadeu), na čijem području ima prebivalište, zahtijevajući povrat iznosa koje je isplatio B. A. Kampiku. Taj je sud u odluci od 21. rujna 2011. odbio njegovu tužbu kao nedopuštenu zbog nepostojanja mjesne nadležnosti.
- 18 Žalba koju je R. Hobohm podnio pred Oberlandesgerichtom Celle (Viši regionalni sud u Celleu) protiv odluke Landgerichta Stade (Regionalni sud u Stadeu) odbijena je odlukom od 18. srpnja 2012. Žalbeni sud njome je odbio mogućnost primjene članka 15. stavka 1. točke (c) Uredbe br. 44/2001 te, shodno tomu, određivanje nadležnosti prema domicilu R. Hobohma, s obrazloženjem da ugovor o vođenju poslova nije moguće izravno povezati s aktivnošću posredovanja u prometu nekretnina koju je B. A. Kampik „usmjerio prema“ Njemačkoj, u smislu te odredbe.
- 19 Protiv navedene odluke o žalbi R. Hobohm pokrenuo je postupak „revizije“ pred sudom koji je uputio zahtjev. Taj sud smatrao je da je aktivnost posredovanja u prometu nekretnina koju B. A. Kampik obavlja u Španjolskoj bila „usmjerena prema“ Njemačkoj, u smislu te odredbe, zato što pojedine indicije, koje ukazuju na to da je aktivnost „usmjerena prema“ državi članici u kojoj potrošač ima domicil, kako ih je Sud prihvatio u presudi Pammer i Hotel Alpenhof (C-585/08 i C-144/09, EU:C:2010:740), postoje u konkretnom slučaju, a osobito okolnost, prvo, da je B. A. Kampik svoje usluge nudio na internetu putem stranice registrirane pod imenom domene najviše razine „.com“ sastavljene na njemačkom jeziku, drugo, da se na toj stranici navodila elektronička kontakt-adresa smještena na serveru koji se služi imenom domene najviše razine „.de“, treće, da je službu za podršku profesionalne djelatnosti B. A. Kampika bilo moguće kontaktirati na berlinski telefonski broj i, četvrto, da se B. A. Kampik za potrebe svoje aktivnosti koristio prospektima sastavljenima na njemačkom jeziku. Stoga je smatrao da ugovor o posredovanju ispunjava uvjete za primjenu članka 15. stavka 1. točke (c) Uredbe br. 44/2001 jer je sklopljen u obavljanju aktivnosti koju je B. A. Kampik „usmjerio prema“ državi članici u kojoj R. Hobohm ima domicil. S druge strane, sud koji je uputio zahtjev smatrao je da ugovor o vođenju poslova na kojemu je R. Hobohm temeljio svoje zahtjeve, ako se ispita izdvojeno, ne ispunjava uvjete za primjenu te odredbe jer ne ulazi u područje navedene aktivnosti.
- 20 Međutim, taj sud ističe da postoji uvjerljiva materijalna veza između aktivnosti posredovanja u prometu nekretnina koju je B. A. Kampik „usmjerio prema“ Njemačkoj i sklapanja ugovora o vođenju poslova. Naime, smatra da je ta aktivnost dovela do toga da su supružnici Hobohm tijekom 2005. i 2006. sklopili ugovor o posredovanju i ugovor o kupoprodaji. Da nije bilo tih ugovora, ugovor o vođenju poslova, koji je temelj zahtjeva R. Hobohma i koji je trebao omogućiti rješavanje problema u provedbi ugovora o kupoprodaji, ne bi ni bio sklopljen. Sud koji je uputio zahtjev smatra da, unatoč tome što su obveze koje stranke imaju na temelju ugovora o posredovanju bile izvršene zbog sklapanja ugovora o kupoprodaji, gospodarski cilj ugovora o posredovanju, koji se sastoji u tome da se supružnici Hobohm mogu stvarno i koristiti stanom koji su kupili zahvaljujući aktivnosti posrednika, ipak nije postignut.

- 21 U tim je okolnostima Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Može li potrošač na temelju članka 15. stavka 1. točke (c) druge mogućnosti u vezi s člankom 16. stavkom 1. drugom mogućnosti Uredbe br. 44/2001 pokrenuti postupak pred sudom mjesta u kojem ima domicil protiv druge ugovorne strane koja obavlja trgovačku ili profesionalnu aktivnost u drugoj državi članici Europske unije kada se, iako ugovor na kojem se temelji tužba izravno ne ulazi u područje aktivnosti druge ugovorne strane koja je usmjerena prema državi članici u kojoj se nalazi domicil potrošača, njime ipak nastoji ostvariti isti gospodarski cilj kao i drugim ranije sklopljenim i već izvršenim ugovorom koji ulazi u područje primjene gore navedenih odredbi?“

O prethodnom pitanju

- 22 Sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjem u bitnome želi znati treba li članak 15. stavak 1. točku (c) Uredbe br. 44/2001, u dijelu u kojem se spominje ugovor sklopljen u okviru trgovačke ili profesionalne aktivnosti koju gospodarski subjekt „usmjerava prema“ državi članici u kojoj potrošač ima domicil, u vezi s člankom 16. stavkom 1. te uredbe, tumačiti na način da ga je moguće primijeniti na ugovor sklopljen između potrošača i gospodarskog subjekta, koji kao takav ne ulazi u područje trgovačke ili profesionalne aktivnosti koju gospodarski subjekt „usmjerava prema“ državi članici u kojoj potrošač ima domicil, ali je povezan s ugovorom koji je ranije sklopljen između istih stranaka u okviru te aktivnosti.
- 23 Uvodno treba reći da nadležnost prema domicilu potrošača predviđena u članku 16. stavku 1. Uredbe br. 44/2001 pretpostavlja ispunjavanje uvjeta za primjenu članka 15. stavka 1. te uredbe.
- 24 U tom smislu, Sud je smatrao da se članak 15. stavak 1. Uredbe br. 44/2001 primjenjuje se ako su ispunjene tri pretpostavke, i to, kao prvo, da je jedna ugovorna strana potrošač koji djeluje u kontekstu za koji se može smatrati da je izvan njegove profesionalne djelatnosti, kao drugo, da je ugovor između takvog potrošača i poslovnog subjekta doista sklopljen i, kao treće, da takav ugovor ulazi u jednu od kategorija iz stavka 1. točaka (a) do (c) navedenog članka 15. Te pretpostavke moraju se kumulativno ispuniti pa, ako jedna od te tri pretpostavke nije ispunjena, nadležnost se ne može zasnovati prema pravilima o potrošačkim ugovorima (presuda Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, t. 23. i navedena sudska praksa).
- 25 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje razvidno je da je prvi uvjet spomenut u prethodnoj točki ove presude u konkretnom slučaju ispunjen jer supružnici Hobohm nisu djelovali u cilju koji se može smatrati dijelom njihovih profesionalnih i trgovačkih aktivnosti, nego kao privatni konačni potrošači (vidjeti u tom smislu presudu Vapenik, C-508/12, EU:C:2013:790, t. 28.).
- 26 Što se tiče drugog uvjeta, nesporno je da su supružnici Hobohm i B. A. Kampik tijekom 2008. stvarno sklopili ugovor o vođenju poslova.
- 27 Kada je riječ o trećem uvjetu, iz teksta odredbe članka 15. stavka 1. točke (c) Uredbe br. 44/2001 proizlazi da, da bi se ta odredba mogla – u okolnostima poput onih iz glavnog postupka – primjenjivati na predmetni ugovor, moraju biti ispunjena dva čimbenika. Potrebno je, s jedne strane, da gospodarski subjekt obavlja svoje trgovačke ili profesionalne aktivnosti u državi članici u kojoj potrošač ima domicil ili da na bilo koji drugi način usmjerava takve aktivnosti prema toj državi članici ili prema većem broju država uključujući i tu državu članicu i, s druge strane, da predmetni ugovor ulazi u područje takvih aktivnosti. U tom pogledu treba pojasniti da je upit suda koji je uputio zahtjev artikuliran u pogledu dijela te odredbe u kojem se spominje ugovor sklopljen u okviru trgovačke ili profesionalne aktivnosti koju gospodarski subjekt „usmjerava prema“ državi članici u kojoj potrošač ima domicil.

- 28 U konkretnom slučaju, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da – u okolnostima poput onih iz glavnog postupka – iako ugovor o posredovanju ulazi u okvir aktivnosti posredovanja u prometu nekretnina koju je B. A. Kampik „usmjerio prema“ Njemačkoj, to nije slučaj i s ugovorom o vođenju poslova promatranim zasebno. Međutim, sud koji je uputio zahtjev smatra da između ugovora o posredovanju i ugovora o vođenju poslova postoji veza koja proizlazi iz njihova jednakog gospodarskog cilja, što opravdava činjenicu da potonji ugovor ipak ulazi u područje primjene članka 15. stavka 1. točke (c) Uredbe br. 44/2001, jednako kao i ugovor o posredovanju.
- 29 Stoga treba ispitati, u kontekstu članka 15. stavka 1. točke (c) Uredbe br. 44/2001 i ciljeva koji se žele ostvariti tom uredbom, dopušta li postojanje veze između ugovora poput onih iz glavnog postupka zaključak da ugovor o vođenju poslova ulazi u okvir aktivnosti koju je B. A. Kampik „usmjerio prema“ Njemačkoj, i ako je tomu tako, kakva mora biti priroda te veze.
- 30 Iz uvodnih izjava 11., 13. i 15. Uredbe br. 44/2001 proizlazi da ti ciljevi među ostalim uključuju predvidljivost propisa o nadležnosti, zaštitu potrošača i smanjivanje mogućnosti vođenja paralelnih postupaka kako bi se osiguralo da u dvjema državama članicama ne budu donesene dvije nepomirljive odluke.
- 31 Kada je riječ o zaštiti potrošača, iz sudske prakse Suda u pogledu posebnog pravnog okvira uspostavljenog odredbama Konvencije iz Bruxellesa, primjenjive i na istovjetne odredbe Uredbe br. 44/2001, proizlazi da je uloga tog pravnog okvira osiguravanje odgovarajuće zaštite potrošača kao ugovorne strane za koju se smatra da je ekonomski slabija i pravno neiskusnija od gospodarskog subjekta s kojim sklapa ugovor (vidjeti u tom smislu presude *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, t. 33. i navedenu sudsku praksu, i *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, t. 21. i navedenu sudsku praksu).
- 32 Međutim, treba također podsjetiti da je članak 15. stavak 1. Uredbe br. 44/2001 iznimka kako od općeg pravila o nadležnosti propisanog u članku 2. stavku 1. te uredbe, koji nadležnost dodjeljuje sudovima države članice u kojoj tuženik ima domicil, tako i od pravila posebne nadležnosti u pogledu ugovora, propisanog u članku 5. točki 1. iste uredbe, prema kojem je nadležan sud u mjestu u kojemu je obveza koja je predmet postupka izvršena ili treba biti izvršena. Stoga tu odredbu obvezno treba usko tumačiti (presuda *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, t. 28. i navedena sudska praksa). Iz sudske prase Suda također proizlazi da, iako je cilj članka 15. stavka 1. točke (c) Uredbe br. 44/2001 zaštita potrošača, to ne znači da je ta zaštita apsolutna (vidjeti presudu *Mühlleitner*, C-190/11, EU:C:2012:542, t. 33.).
- 33 S obzirom na ciljeve spomenute u točki 30. ove presude i vodeći računa o derogatornoj naravi određivanja nadležnosti prema domicilu potrošača predviđenog člankom 16. stavkom 1. Uredbe br. 44/2001, treba zaključiti da se članak 15. stavak 1. točka (c) te uredbe može primijeniti na ugovor poput ugovora o vođenju poslova iz glavnog postupka ako je taj ugovor blisko povezan s ugovorom kao što je ugovor o posredovanju.
- 34 Vezano uz provjeru postojanja konstitutivnih elemenata takve bliske veze, u konkretnom slučaju je očito, kao što je vidljivo iz odluke kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, da nakon stečaja investitora gospodarski cilj koji se željelo ostvariti kroz ugovor o posredovanju, odnosno stvarno korištenje stanom koji su supružnici Hobohm stekli zahvaljujući aktivnosti posredovanja u prometu nekretnina koju je B. A. Kampik „usmjerio prema“ državi članici u kojoj su imali domicil, nije mogao biti postignut. Upravo u svrhu popravljavanja te situacije uslijed neispunjenja tako zacrtanog gospodarskog cilja i kako bi supružnici Hobohm, kao potrošači, dobili uslugu koja je predmet te aktivnosti, poslovni subjekt – B. A. Kampik – predložio im je sklapanje ugovora o vođenju poslova. Svrha ugovora o vođenju poslova stoga se sastojala u postizanju konkretnog gospodarskog cilja koji se željelo ostvariti kroz ugovor o posredovanju.

- 35 Iz toga slijedi da je ugovor o vođenju poslova, iako kao takav ne ulazi u okvir trgovačke ili profesionalne aktivnosti koju gospodarski subjekt „usmjerava prema“ državi članici u kojoj potrošač ima domicil, ipak sklopljen u izravnom produžetku te aktivnosti i da nadopunjuje ugovor o posredovanju time što se njime želi omogućiti postizanje gospodarskog cilja tog ugovora.
- 36 Stoga, iako je točno da ne postoji pravna međuovisnost između ugovora o posredovanju i ugovora o vođenju poslova, treba reći da postoji gospodarska veza između prvog i drugog ugovora. Ta veza počiva na gospodarskom cilju koji se željelo ostvariti kroz ugovor o posredovanju, a to je stvarno korištenje stanom čije je ostvarenje bilo dovedeno u pitanje nakon stečaja investitora. Naime, bez završnih radova koji su među strankama bili dogovoreni na temelju ugovora o vođenju poslova takvo stvarno korištenje ne bilo moguće.
- 37 Kod ispitivanja, u okviru ukupne ocjene okolnosti pod kojima je sklopljen ugovor o vođenju poslova, postoji li bliska veza između ugovora o posredovanju i ugovora o vođenju poslova, nacionalni sud mora voditi računa o konstitutivnim elementima te veze, i to osobito jesu li stranke u ta dva ugovora – pravno ili faktično – identične, je li jednak gospodarski cilj koji se njima želi ostvariti u pogledu istog konkretnog predmeta, i nadopunjuje li ugovor o vođenju poslova ugovor o posredovanju tako da omogućuje ostvarivanje gospodarskog cilja koji se želi ostvariti kroz ugovor o posredovanju.
- 38 Nacionalni sud navedene elemente mora uzeti u obzir kod odlučivanja primjenjuje li se članak 15. stavak 1. točka (c) Uredbe br. 44/2001 na ugovor o vođenju poslova (vidjeti po analogiji presudu Emrek, C-218/12, EU:C:2013:666, t. 31.).
- 39 Nadalje, kada je riječ o jamstvu predvidljivosti propisa o sudskoj nadležnosti izraženom u uvodnoj izjavi 11. Uredbe br. 44/2001, treba reći da se, u okolnostima poput onih iz glavnog postupka, domicil potrošača primjenjuje kod odlučivanja u sporu o ugovoru o posredovanju koji je dio profesionalne aktivnosti „usmjerene prema“ državi članici u kojoj potrošač ima domicil. Ako gospodarski subjekt potom predloži sklapanje te s tim istim potrošačem eventualno i sklopi ugovor radi realizacije osnovnog cilja koji se željelo postići prvim ugovorom, taj subjekt može razumno očekivati da će se na oba ugovora primijeniti isti pravni okvir o sudskoj nadležnosti.
- 40 Slijedom navedenih razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti da članak 15. stavak 1. točka (c) Uredbe br. 44/2001, u dijelu u kojem se spominje ugovor sklopljen u okviru trgovačke ili profesionalne aktivnosti koju gospodarski subjekt „usmjerava prema“ državi članici u kojoj potrošač ima domicil, u vezi s člankom 16. stavkom 1. te uredbe, treba tumačiti na način da ga je moguće primijeniti na ugovor sklopljen između potrošača i gospodarskog subjekta, koji kao takav ne ulazi u područje trgovačke ili profesionalne aktivnosti koju gospodarski subjekt „usmjerava prema“ državi članici u kojoj potrošač ima domicil, ali je blisko povezan s ugovorom koji je ranije sklopljen između istih stranaka u okviru te aktivnosti. Na nacionalnom sudu je da provjeri jesu li ispunjeni konstitutivni elementi te veze, i to osobito jesu li stranke u ta dva ugovora – pravno ili faktično – identične, je li jednak gospodarski cilj koji se putem njih želi ostvariti u pogledu istog konkretnog predmeta i nadopunjuje li drugi ugovor prvi ugovor tako da omogućuje ostvarivanje gospodarskog cilja koji se želi ostvariti kroz prvi ugovor.

Troškovi

- 41 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Članak 15. stavak 1. točka (c) Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, u dijelu u kojem se spominje ugovor sklopljen u okviru trgovačke ili profesionalne aktivnosti koju gospodarski subjekt „usmjerava prema“ državi članici u kojoj potrošač ima domicil, u vezi s člankom 16. stavkom 1. te uredbe, treba tumačiti na način da ga je moguće primijeniti na ugovor sklopljen između potrošača i gospodarskog subjekta, koji kao takav ne ulazi u područje trgovačke ili profesionalne aktivnosti koju gospodarski subjekt „usmjerava prema“ državi članici u kojoj potrošač ima domicil, ali je blisko povezan s ugovorom koji je ranije sklopljen između istih stranaka u okviru te aktivnosti. Na nacionalnom sudu je da provjeri jesu li ispunjeni konstitutivni elementi te veze, i to osobito jesu li stranke u ta dva ugovora – pravno ili faktično – identične, je li jednak gospodarski cilj koji se putem njih želi ostvariti u pogledu istog konkretnog predmeta i nadopunjuje li drugi ugovor prvi ugovor tako da omogućuje ostvarivanje gospodarskog cilja koji se želi ostvariti kroz prvi ugovor.

Potpisi